BAGLYASI HÍRMONDÓ

BAGLYASALJA BARÁTAINAK KÖRE IDŐSZAKOS KIADVÁNYA

XVI. évfolyam 2. szám *Interneten letölthető: www.baglyasalja.hu* *2015. június*

Tisztelet az ősöknek és az utódoknak

Az érdeklődők népes seregét - közöttük jó néhány Andót - Báti Jánosné a Baglyasalja Barátainak Köre elnöke köszöntötte azon a megemlékezésen, amelyet ötödik alkalommal szerveztek a Baglyaskő vár környékén, a Gömör megyei Almágyból küldött Andó nevű jobbágy ősök valamikori lakóhelyén. Idilli környezetben, a Természetvédelmi Látogató Központban együtt emlékeztek a közös ősökre az Almágyból érkezett vendégekkel, Agócs Gyula polgármesterrel, Agócs Ildikóval, a Csemadok Almágyi Szervezete elnökével, Agócs Péterrel, a civil szervezet alelnökével, a helyi iskola igazgatójával, Kovács Tiborral, Vecseklő polgármesterével. A baráti kör tagjai - Füst Antal Baglyaskő regéjével - az utódokat „elvitték" a régmúltba. Dramatikus játékban dolgozták fel, „mutatták be" a várépítők mindennapi küzdelmét. A széksorokban ülő szerző is tapssal köszönte fáradozásukat.

Baglyaskő váráról 1310-ből találhatók dokumentumok. Bizonysága ez annak, hogy a városnak természeti szépségei mellett évszázadokra visszanyúló történelme is van. Mert a szigorú történelmi tények és az író - professzor képzeletszülte történései, maga az élő, kézzelfogható történelem, mondta ünnepi köszöntőjében Fekete Zsolt Salgótarján alpolgármestere. Köszönetet mondott mindazoknak, akik őrzik, ápolják és tudatosítják a történelmi múlt értékeit. Kiemelte, hogy a Baglyasalja Barátainak Köre mintegy két évtizede a város egyik legaktívabb civil szervezete. Rendezvényük beépült a város kulturális életébe. Fontosnak tartják a városrész közösségi, kulturális múltjának feltárását, az értékek őrzését, gyarapítását, továbbadását. Befejezésül azt hangsúlyozta:

„ … minden lokálpatrióta városlakó segíthet abban, hogy a jövő nemzedéke igaz képet kapjon Salgótarján múltjáról. S, az elődök példáját követve, együtt tegyünk egy olyan városért, ahol egyre jobb lesz élni, ahol otthon érzi magát a városlakó, de az ide érkező vendég is."

A következő percekben a baglyasaljai óvodások és az Almágyból jött kisiskolások,- a Gömöri Kisrózsák - vidám dalokkal, tánccal köszöntötték a tavaszt. Áradt rájuk a napfény és a nézők szeretete. Majd – Csapó Sándor kürtjelére – az emlékezők menete elindult a vár helyét jelölő emléktáblához és az emlékoszlophoz. A baráti kör képviselői és almágyi barátaik letették a tisztelet és az emlékezés virágait, lent a völgyben az emlékoszlopra pedig felkerült az idei megemlékezést jelző 2015-ös szám. A neves botanikus, Borbás Vince szobránál tájékoztatta a résztvevőket Judik Béla, a látogató központ vezetője, a létesítmény létrejöttéről, funkciójáról, a tájegység természeti értékeiről és azok védelméről.

Hagyománya van már annak is, hogy a Baglyasi Napokon kerül sor az elismerések - a köszönő levelek, díjak - átadására. Azokat tisztelik meg, akik hasznos, önzetlen munkájukkal segítik a baráti kör tevékenységét, a városrész szépítését, gyarapodását. A Baglyasaljáért-díjat Márton Pálné, Pádár Zoltánné és P. Tóth László vehette át. Salgótarján Falatka Nagymestere pedig Peleskei Gyuláné lett.

Elismeréssel szólt a Baglyasi Napok nyitányáról, és köszöntötte azokat, akik elismerésben részesültek Bódi Györgyné dr., a Salgótarjáni Civil Kerekasztal elnöke is. Grecsó Krisztián költő - író gondolatait osztotta meg hallgatóságával arról, hogy milyen is egy felelős civil? Többek között hangsúlyozta, hogy:

„… a felelős civil nem csak a saját örömére, szórakozására gondol, aktívan tevékenykedik a közösség építése érdekében. Felismeri, rajta is múlnak a dolgok,részese azoknak, köze van hozzájuk. …"

„Gyűjtsük össze és őrizzük emlékeinket, nehogy végleg elveszszenek, s ez által is üresebb legyen a múlt, szegényebb a jelen, kétesebb a jövő." Mindezek Ipolyi Arnold, a 19. században élt egyházi vezető, a sokoldalú tudós gondolatai. Intelmei Baglyasalján termékeny talajra találtak. Az utódok, a baráti kör tagjai ápolják, éltetik az ősök emlékét. Tisztelet nekik!

- V.G. -

A baráti kör tagjainak dramatikus játékában „épül a vár."

Ifjú „várkapitányok" vezették a menetet a várhely felé.

Tisztelgés a közös ősök emléke előtt. (Agócs Ildikó, Agócs Péter, Kovács Tibor)

Új helyen a Magyar Nemzeti Levéltár

Nógrád Megyei Levéltára

Lassan fél évszázada, hogy a salgótarjáni bányakórház volt gazdasági igazgatósági épületébe helyezték el a Nógrád Megyei Levéltárat. Eredetileg átmeneti állapotnak szánták, mert 1966-ban a Megyei Tanács még arról döntött, hogy a Budapestről Salgótarjánba költöző levéltár új épületet kap. A remény rövid életű volt. 1980 májusára készült el a múzeum új épülete és átköltözött a volt bányakórházból. A múzeumi részt az addigra súlyos raktárgondokkal küzdő levéltár kapta meg. A levéltár végleges elhelyezési és raktározási problémáinak megoldására 1983-ban épület átalakítási tervet dolgoztak ki. Az elképzelésből csak az udvar beépítése maradt, amely 1989 májusára lett kész. Az újra súlyosbodó raktárgondok enyhítésére 1997-ben kínálkozott lehetőség, mikor az egykori Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat kiköltözött a központként használt szárnyból. Az átépítés (egységes belső tér kialakítása) 1999 nyarára készült el, és hivatalosan 2000. december 8-án adták át az új raktárt. A levéltár így fokozatosan birtokba vette az egykori bányakórház fő épülettömbjét, kivéve az 1944-ben épült sebészeti pavilont. Ide, a megyei kórház elkészültével, 1967-ben a Megyei és Járási Hadkiegészítő Parancsnokság költözött. Közel egy évtizede, mikor szervezeti átalakításon esett át a hadkiegészítési rendszer, az épület nagy része kihasználatlanul maradt. Ezzel párhuzamosan a levéltár újra raktározási gondokkal nézett szembe. Már akkor látszott, hogy kézenfekvő megoldás lenne, ha a levéltár átvenné azt az épületrészt is. Különböző okok miatt sokáig húzódott a megoldás. Végül 2014 májusában került sor az épület átadására a levéltárnak, s akkor indulhattak meg az átépítési munkák. A látogatók által eddig ismert hosszú folyosós épület raktár lett, melynek eredményeként – reményeink szerint – két évtizedre megoldódnak a levéltári anyag elhelyezési gondjai. Az új épületben tágasabb és világosabb viszonyok közé került az ügyfél- és kutatószolgálat, az újonnan kialakított oktató terem, illetve a munkaszobák.

Cs. S. K.

Üvegváros

Öblösüveggyár történeti és üvegművészeti tanulmányi raktár nyílt a Dornyay Béla Múzeumban

A 20. században Salgótarján volt az ország első számú üvegipari központja. Az öblösüveggyár sajátossága volt, hogy a magyarországi üveggyárak közül magasan itt volt a legszélesebb a termék sruktúra. Ennek következtében itt alakult ki a legkvalifikáltabb, a legsokoldalúbb termék előállításra szakosodott szakembergárda. A baglyasaljaiak közül is – hosszú évtizedeken át – sokak munkahelye volt az öblösüveggyár. Gyári vezetők, kiváló szakemberek is nőttek ki közülük. Sokan ismerték Edőcs Jánost, id. Sarló Bélát, Gyüre Nándort, Schink Józsefet, vagy Takács Gézát. Az Üvegváros az öblösüveggyári dolgozók szerteágazó szakmai tudásának tárháza, emlékhelye. A megvalósult látványtár tudományos hátterét a múzeumban évtizedek óta tartó gyűjteményfejlesztési és feldolgozó munka biztosította. 2009-ben, a gyár leállásakor a múzeumvezetés értékmentő gyűjtést kezdeményezett a felszámolási eljárás alatt álló üzem területén, és több szakmai rendezvényre is sor került a múzeumban, melyeket az Öblösüveggyártás Hagyományápoló Egyesület – ifj. Sarló Béla vezetésével – mindvégig támogatott. A látványtárba ez idáig több mint 3000 üvegtárgy került, a bővítés folyamatos. A Salgótarjáni Öblösüveggyár 116 éves termelésének szinte minden üvegtípusa megtalálható a gyűjteményben. A tanulmányi raktár működésének célja az üveggyártáshoz kapcsolódó tartalmak közérthető és látványos formában történő bemutatása, közlése a legmodernebb eszközök és módszerek segítségével. A 2012-ben benyújtott pályázatra épülő projekt keretében megfelelő műtárgykörnyezet jött létre, amely biztosítja a műtárgyvédelem és a bemutatás korszerű feltételeit. Mindezt korszerű építészeti és technikai megoldásokkal, egyedi polc- és vitrinrendszerrel és informatikai rendszerrel biztosítják. A közvetlen tárgyszemléltetést képgalériával és videó-rendszerrel egészítették ki, megsokszorozva a befogadás hatékonyságát. A tanulmányi raktár érdeme, hogy abban egyszerre valósul meg a műtárgyvédelmi előírásoknak megfelelő raktározás, valamint egy „eladható", széles közönségigényt kielégíteni képes „attrakció", látványosság, mely egyedisége miatt kifejezetten Salgótarjánhoz kötődik. A jövőben lehetőséget nyújt további programok szervezésére, más pályázati lehetőségek épülhetnek rá, azon felül joggal számíthatunk az országos és nemzetközi múzeumi szakma érdeklődésére.

Dr. F. M. Z. – Sz. A.

Köztünk élnek…

Aktívan részt vállalt Baglyasalja életében. Polgárőrként vigyázta a lakosság álmát, baráti körösként sokat segített a programok szervezésében önkéntes munkával. Önzetlen munkája elismeréseként Baglyasaljáért díjban részesült.

Baglyasalján születtem 1940. április 28-án, azóta is itt lakom, mint tősgyökeres baglyasi.

Bányász családból származom, édesapám villamosvezető volt a bányaüzemnél. Az általános iskola elvégzése után a Stromfeld Aurél Gépipari Technikumba jelentkeztem. Érettségi után a nagybátonyi bányaüzemhez kerültem, ahol technikusként dolgoztam. 1961-ben bevonultam Gyöngyösre katonai szolgálatra. Leszerelés után visszamentem előző munkahelyemre, majd 1964 januárjában megnősültem. 1964. február 16-án a megyei tűzoltó parancsnokság anyagi pénzügyi osztályára nyertem felvételt. Az ott töltött idő alatt megszereztem a munkakörömhöz szükséges képesítéseket. 1965-ben megszületett fiúgyermekünk, majd 1974-ben leánygyermekünk, akik immár öt unokával ajándékoztak meg. Harmincegy év szolgálat után, 1995-ben a tűzoltóságtól nyugállományba helyeztek őrnagyi rendfokozattal. Nyugdíjasként a közösségi életet választottam elfoglaltságnak. Alapító tagja vagyok a helyi polgárőr egyesületnek, ahol tíz évet szolgáltam. Majd beléptem a Baglyasalja Barátainak Körébe, ahol jelenleg is tevékenykedem. Rendezvényeiken részt veszek, munkámmal igyekszem a segítségükre lenni.

Békési Róbert

MÚLTBA TEKINTŐ

„Tojásköltemények”
a Baglyaskő Idősek Otthonában

Zenés ébresztő május 1-én

Pünkösdi Hangverseny

Nagy Márta festőművész
kiállításának megnyitója

Baglyasaljai Nyárköszöntő

Szent Iván éj - tűzugrás

Búcsú Takács Gézától

Takács Géza 1924. január 24-én Baglyasalján született. Tizenöt évesen került a Salgótarjáni Öblösüveggyárba. Mestereinek tekintette Bóna Kovács Károly festő- és szobrászművészt és Mánczos József üvegtervező iparművészt. Üvegcsiszoló, majd maga is üvegtervező iparművész lett. A megélt kilenc évtizedből negyvenöt évig a gyár sikeres és megbecsült vezető munkatársa volt.

Részt vett egyesületünk, a Baglyasalja Barátainak Köre megalakításában, támogatta munkánkat. Emlékét tisztelettel őrizzük.

Baglyasi Hírmondó – „értékgyűjtemény”

2000-ben a nyár végén merült fel az a gondolat, hogy a Baglyasalján történteket „újság” formájában kellene rögzíteni, közreadni. Egy ilyen kiadványhoz szellemi és anyagi kondíciók egyaránt kellenek, kellettek. Ezek megvoltak, illetve megteremthetők voltak. Így az első szám 2000 októberében megjelent, s mintegy pillanatfelvételként bemutatta a városrész helyzetét, intézményeit, közösségeit. Azt, hogy hogyan élünk, éltünk Baglyasalján 2000 őszén. Decemberben újabb összeállítás jelent meg, folytatva a településrészen található értékek bemutatását. Ebben a számban, már „profi” újságírótól, dr. Csogrády Bélától is jelent meg írás, igaz ugyan, hogy ebben csak gyermekkori baglyasaljai élményeit idézte fel. Végiglapozva a XVI. évfolyamánál tartó kiadvány eddig megjelent 59 számát (kb. 3 500 000 betű, 700 kép, grafika), úgy érzi az ember, hogy egy történelemkönyvet tart a kezében. Hiszen az egyes lapszámokban a fontosabb eseményekről, azok résztvevőiről olvashatunk, forrásértékűen. A szerkesztők mindig gondosan ügyeltek arra, hogy a közzétett információk hitelesek és a közérdeklődésre érdemesek legyenek. A szerkesztés kezdettől fogva „csapatmunka” volt, először Kálovits Géza irányításával, majd 2001-ben bekövetkezett halála után a feladatot Szilasi András vette át. Fokozatosan kialakult egy rovatrend, amelyben nemcsak a helyi események, tények kaptak helyet, hanem a város, néhány esetben az ország, illetve a világ dolgai is. A „Köztünk élnek …” illetve váltórovata a „Híres, neves baglyasiak” rovatban, olyan személyiségeket mutattunk be, akik sokat tettek, tesznek Baglyasaljáért, a település jó híréért. A megjelentetéshez pályázati források, önkormányzati támogatások, a mindenkori képviselők, és vállalkozó támogatóink biztosították, biztosítják az anyagi fedezetet. Valamennyi lapszám olvasható az interneten, www.baglyasalja.hu címen, 2007 szeptemberétől színesben. A kiadványt eljuttatjuk a város közgyűjteményeihez (könyvtár, múzeum, levéltár) és az Országos Széchenyi Könyvtárhoz. Természetesen Baglyasalján minden háztartás ingyenesen megkapja, és jut belőle szóró példány a város lakóihoz is.

Most újra váltás következik, a szerkesztés irányítását Szásziné Kupcsulik Ágnes és Vaspál Dávid veszi át. Kívánjuk, hogy nekik is sikerüljön életben tartani Baglyasalja tükrét, a Baglyasi Hírmondót!

Szi. A

Mit kell tudnunk a közterületek tisztántartásáról?

Szatmári Zsolt úr a következő számban összefoglalja a legfontosabb teendőket a közterületek rendezésével, gondozásával, tisztántartásával kapcsolatban a jogszabályi előírások, kötelezettségek tekintetében. Cikkéből most, a családi házas övezetben, a köztisztaság megőrzésével kapcsolatos, legfontosabb lakossági feladatokat emeljük ki:

- Az ingatlan tisztántartásáról köteles az ingatlan tulajdonosa, kezelője, tartós használója illetve haszonélvezője gondoskodni,
- A lakásnak és a nem lakás céljára szolgáló más helyiségnek és a hozzájuk tartozó területeknek a tisztaságáról, rendszeres takarításáról, rovar- és rágcsáló mentesítésről a mindenkori használó köteles gondoskodni,
- A használó feladata az ingatlan előtti járdaszakasz, járda hiányában 2 méter széles területsáv, illetőleg ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő terület állandó tisztántartása (fűnyírás, gyommentesítés, stb.)
- Az ingatlan előtti illetve az ingatlan melletti nyílt árok és folyóka, valamint ezek műtárgyainak tisztántartása, a csapadékvíz szabad, zavartalan lefolyását akadályozó hulladékok eltávolítása a használó feladata, …

Folytatás a Hírmondó következő számában.

Sajtóközlemény

A Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvány pályázatot nyújtott be a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretei között, és 19,62 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert el. Az európai uniós támogatás segítségével az Alapítvány 5 fő célcsoporttag foglalkoztatását és képzését valósította meg, s emellett működésének elősegítésére eszközöket vásárolt.

A közlemény teljes szövege a www.stcivilalapitvany.eoldal.hu címen olvasható.

HÍREK

Salgótarján Falatka Nagymestere Peleskei Gyuláné

BAGLYASKŐ IDŐSEK OTTHONA

Július 3-án a Szentkúti Búcsún veszünk részt az intézmény lakóival. Augusztus 19-én ünnepi mise lesz kápolnánkban.

EB-ÖSSZEÍRÁS 2015.

Az eb-összeírás során az eb tartók 2015. augusztus 31-ig kötelesek a Salgótarjánban tartott ebekről, a postai úton minden háztartásba eljuttatott szórólap hátoldalán, illetve a www.salgotarjan.hu internetes oldalon elhelyezett adatlapon található adatokat kitölteni, és azokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátani.

A Baglyasi Hírmondó újabb száma Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata és Bencze Péter úr támogatásával jelent meg.

BAGLYASI HÍRMONDÓ

Baglyasalja Barátainak Köre időszakos kiadványa

Szerkeszti:
Szásziné Kupcsulik Ágnes
Vaspál Dávid
Szilasi András
Felelős kiadó:
Báti Jánosné a BBK elnöke
Technikai segítő:
Kupcsulik József, Muflár Ferencné
Postacím:
Baglyasalja Barátainak Köre
3102 Salgótarján, Petőfi út 96.
E-mail: baratikor@baglyasalja.hu
Honlapcím: www.baglyasalja.hu
Nyomtatás: Polár Stúdió
3100 Salgótarján, Rákóczi út 2.
ISSN 2061-6228